

Espectacle astronòmic a Europa

JORDI COTRINA

BARCELONA ▶ Preparats per captar l'alba al castell de Montjuïc. El Sol va sortir parcialment eclipsat.

REUTERS / RADU SIGHETI

REUTERS / PETER ANDREWS

AP / IVAN SEKRETAREV

ROMANIA ▶ El Sol eclipsat al centre de Bucarest.

POLÒNIA ▶ L'astre, tapat per la Lluna sobre un terrat de Varsòvia.

MOSCOU ▶ L'ocultació màxima va ser del 73%.

Els núvols desllueixen l'observació de l'eclipsi de sol

▶ Gran part d'Europa es va quedar amb les ganes de veure el bonic fenomen amb nitidesa

▶ Unes 150 persones van participar en una jornada astronòmica al castell de Montjuïc

ANTONIO MADRIDEJOS
BARCELONA

Aquestes coses solen passar, però els aficionats no perden mai la il·lusió. «D'aquí quatre anys, el 2015, tindrem una nova oportunitat per veure un eclipsi parcial de sol».

Sense perdre l'ànim, Pere Closas, soci de l'agrupació astronòmica Aster, explicava ahir els detalls del fenomen des del castell de Montjuïc, a

Barcelona, mentre els núvols entorpien la contemplació. «Tot i així, ha sigut un bon espectacle», va afegir. Amb alguns matisos, la majoria dels presents compartia el sentiment del satisfet Closas.

El primer eclipsi del 2011 no va ser visible en bones condicions a la majoria de les capitals europees que esperaven l'esdeveniment, des de Madrid fins a Moscou i des de Roma fins a París. A Barcelona, amb un cel

relativament clar, semblava fins i tot que els núvols s'haguessin posat d'acord per situar-se just al pitjor lloc, a l'horitzó mirant al mar. «No eren descartables cirrostrats d'aquest tipus», va assumir Marcos Amores, meteoròleg de Barcelona Televisió. Per si de cas, Closas no deixava de repetir: «Aneu amb compte. És perillós mirar sense protecció».

ENCARA ERA DE NIT // L'eclipsi va arribar puntual. Encara era de nit quan el Sol, desproveït d'una petita porció a la part superior, va començar a sortir per l'horitzó. Des de la taia del Montsec, amb un dels millors cels de Catalunya, es va poder observar un curiós fenomen: «Quan

efemèrides

EL PRÒXIM A ESPANYA, AL JUNY

▶ L'eclipsi d'ahir va ser el primer dels sis que hi haurà aquest any, segons recorda la web de referència de la NASA (<http://eclipse.gsfc.nasa.gov>): quatre de Sol parcials i dos de Lluna. Des d'Espanya, no obstant, tan sols se'n podran observar dos: el d'ahir i un total de Lluna (15 de juny). El pròxim total solar serà... ¡el 2026!

va sortir el Sol, semblava que tenia unes banyes ja que la Lluna ocultava la part de dalt. «Ha sigut impactant», va dir Salvador Ribas, director científic del Parc Astronòmic del Montsec (PAM).

En previsió d'una espessa boira, els responsables del PAM van decidir traslladar el punt d'observació des del poble d'Àger fins al cim de les muntanyes, a tocar del gran telescopi Joan Oró (1.570 metres d'altitud). Com que s'anava a retransmetre per internet, era essencial comptar amb el millor emplaçament. Però no hi va haver manera. «Ens vam deslliurar de la boira, però vam tenir bastants núvols», va resumir Ribas. Amb els mateixos problemes i la mateixa bellesa també va retransmetre el fenomen el portal Serviastro, de la Universitat de Barcelona (UB). Les fotos van ser captades des de la serra de Collserola, va explicar l'investigador Eduard Masana.

A mesura que passaven els minuts, la Lluna va anar clavant al Sol una mossegada cada vegada més

REUTERS / ALI JAREKJI

AFP / FRANÇOIS CAMPREDON

JORDÀNIA ▶ Jornada d'observació escolar en un col·legi d'Amman.

AP / MICHAL KAMARYT

REPÚBLICA TXECA ▶ Una empleada de l'Observatori Stefanik de Praga, al costat del reflex de l'eclipsi.

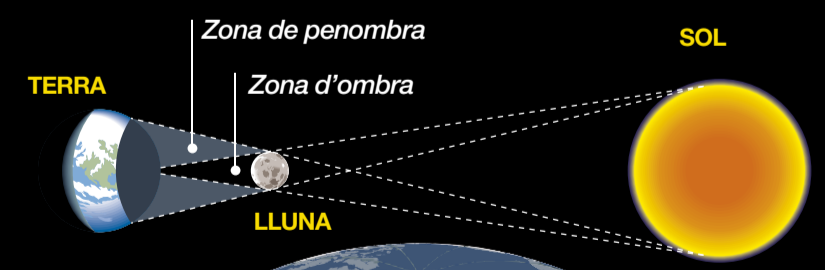
SUÈCIA ▶ Reflex fotogràfic captat amb un triple disparament a Estocolm.

gran. Malgrat els molestos cirrostrats, el fenomen es va poder observar al castell de Montjuïc gràcies als telescopis preparats per a l'ocasió pels socis d'Aster, organitzadora de la sessió astronòmica.

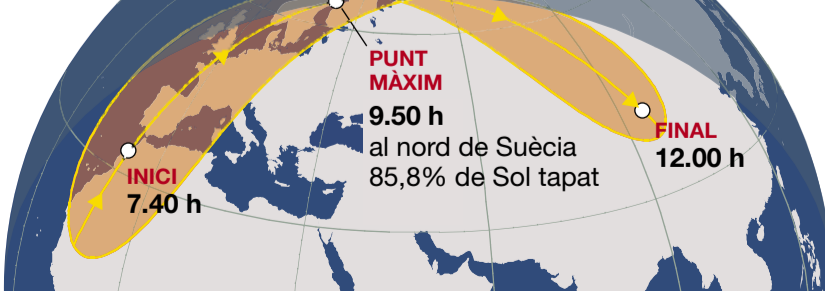
Un d'ells, Jesús Efrén, havia construït un sistema casolà que permetia observar el reflex ampliat de l'eclipsi sobre un full de paper. Al costat, el seu company Àngel Castro oferia la possibilitat de mirar el fenomen per un telescopi. «Li he posat un filtre que no deixa passar més del 90% de la llum solar», va explicar. «Iostres! Així, amb aquesta porció que li falta, sembla que el Sol sigui la Lluna», va dir sorprès Carlos, mestre en un col·legi del l'Hospitalet, que hi havia anat amb les seves dues filles. «He aprofitat que no tenen classes perquè vegin el que estan estudiant».

FAMÍLIES AMB NENS // Unes 150 persones, bona part famílies amb nens, van suportar estoicament dues hores d'un matí molt fred i ventós a

En un eclipsi de Sol, la Lluna s'interposa entre la Terra i el Sol

RECORREGUT DE L'ECLIPSI PARCIAL D'AHIR

Font: Nasa

EL PERIÓDICO

EL MATEIX FENOMEN, PERÒ DIFERENTS PERSPECTIVES

▶▶ En absència de núvols, l'eclipsi parcial d'ahir es va poder contemplar des d'una gran regió que incloïa bona part d'Europa i zones del nord de l'Àfrica, el Pròxim Orient i l'Àsia Central. No obstant, les condicions depenien molt de l'emplaçament. En el cas de Barcelona, per exemple, la Lluna va tapar el 63% de la superfície solar, mentre que a Madrid –molt ennuvolat– tan sols va ser el 58%. La millor observació, tant en intensitat com en meteorologia, la van disfrutar en algunes capitals del nord. A Oslo, amb cels clars, es va observar una ocultació del 82%. Van poder disfrutar de condicions similars Minsk, Hèlsinki i Estocolm.

Montjuïc. «Que dur que és ser astrònom», va dir fent broma Josep Ramon Noy, experimentat caça-eclipsis que atresora una vintena d'observacions, inclosos vuit de totals. «L'última vegada que vam estar a la Xina ens vam perdre l'eclipsi. Sabíem que hi havia un gran risc de no veure'l perquè era en plena temporada de pluges, però tot i això vam decidir anar-hi», va recordar.

Per motius logístics i econòmics, els grans aficionats planifiquen l'observació d'eclipsis amb gran antelació. De fet, la preparació del viatge adquireix tanta importància com el fet astronòmic en si. Noy ja pensa en el pròxim fenomen total, el 2012: «Esperem anar a Cairns, al nord d'Austràlia. Allà tindrem un eclipsi total». Això sí que és espectacular, insistia. Només quan la Lluna s'interposa totalment davant del Sol és possible percebre l'enfosquiment del dia. «Necessitem que la lluna tapi almenys el 90% de la superfície del Sol perquè es faci una mica de nit», va concloure Closas. ≡